
SMARTDOG TESTIRAPORTTI

smartDOG

TUNNE KOIRASI

Testi: Kognitio**Testauspvm:** 15.08.2025**Paikka :** Koirakoulu Masseter, HKI**Koira:** UNGAS INTELLIGENT ISAAC NEWTON**Rotu:** Havannankoira**Testaaja:** Liisa Tikka

Kokonaisarvio

Melvin oli aluksi hieman varautunut vierasta testaajaa kohtaan, eikä sitä aluksi kiinnostanut tutustua tilaan, vaan se pysytteli pääasiassa ohjaajan vieressä. Uusi tilanne jännitti koira. Melvin on perusluonteeltaan rauhallinen ja jännittäessään enemmänkin vain passivoituu, joten koiran pelon havainnointi on vaikeaa. Erityisesti ensimmäisessä testiosiossa, sylinteritestissä, Melviniä jännitti eikä se halunnut aluksi työntää päätään sylinterin sisään. Melvin oli hyvin motivoitunut koko testin ajan ja se keskittyi hyvin tehtäviin. Melvin jaksoi työskennellä hyvin pitkäjänteisesti, vaikkakaan odottelu ei ollut sen vahvuus. Erityisesti tauon jälkeisissä tehtävissä koira oli hyvin innostunut suorittamaan. Melvinillä on vahva katse, jolla se kommunikoi ihmisten kanssa. Melvin luki kohtuullisen hyvin ihmisen elekieltä, mutta ei ollut sillä johdettavissa harhaan (huijaus-osio). Melvin ratkaisi tilaan liittyvän ongelman (V-aita) pohtimisen jälkeen, mutta testin vaikein tehtävä, looginen päättely oli sille liian vaikea. Mahdottomassa tehtävässä Melvin oli pääosin itsenäinen ongelmanratkaisija. Melvin muisti kaksi toistoa (neljästä) muistitehtävästä oikein, mikä on keskiarvoinen suoritus. Melvin ei manipuloinut selkeästi oikeaa nappulaa sosiaalisen oppimisen tehtävässä. Koira pelkäsi laitetta. Lopuksi testattiin kävelyä erilaisilla alustoilla, ja Melvin oli aluksi haluton astumaan alustoille, mutta suostui tulemaan alustalle ruoalla houkuttelun jälkeen ja käveli alustojen läpi neljällä tassulla. Alusta-arkuutta tosin saattaa koirille kehittyä vielä vanhemmallakin iällä, joten piirrettä kannattaa seurata.

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen - arkuus-rohkeus

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen, eli sosiaalisuus/ystävällisyys-persoonallisuuspiirre, vaihtelee paljon koirien välillä. Sosiaalisuuteen vaikuttaa sekä geenit eli perimä, että koiran kokemukset koko elinajan aikana. Perimän lisäksi erityisen suuri painoarvo on koiran pentuajan kokemuksilla, niin positiivisilla kuin negatiivisilla. Rodut vaihtelevat paljon sosiaalisuudessaan, ja olemme jalostaneet rotuja, joista joissakin pääosin yksilöt suhtautuvat vieraisiin ihmisiin avoimen ystävällisesti, kun taas toisissa roduissa suhtautuminen on pääosin varauksellista, jopa pelokasta. Testin alussa katsottiin koiran ensisijaista reaktiota ja suhtautumista sille vieraaseen testaajaan.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Testin alussa Melvin oli varovainen vieraan ihmisen tullessa tervehtimään, mutta uskalsi kuitenkin

ottaa kontaktin. Koira oli aluksi hieman pelokas ja varautunut.

Uteliaisuus

Testissä tulee esille paitsi koiran aktiivisuus (FitBark), myös koiran uteliaisuus sekä rohkeus uuteen tilaan tutustuttaessa. Mikäli koira tilanne pelottaa, se saattaa pysytellä testin alussa mielellään lähellä omistajaa ja on passiivinen. Tällöin koiran sen esim. kotioiloissa näkyvä aktiivisuus ei tule näkyviin testissä, ja käytös kertoo, että koira aluksi jännittää uusi tilanne.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvin pysytteli testin alussa pääasiassa omistajan vieressä, ja nuuski pikkuhiljaa varovaisesti enemmän ympäristöä. Koira jännitti jonkin verran uusi tilanne.

Itsehillintä sylinteritestissä

Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästys onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla erinomainen harrastuskoira – toisinaan arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa, riippuen koiran muista ominaisuuksista. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoira lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, impulsiivisuus saattaa tuoda haasteita – ei kuitenkaan aina. Impulsiivinen koira kiihtyy helposti, ja voi täten havainnoida puutteellisesti informaatiota ympäristöstä, ja esim. käsillä olevasta tehtävästä. Impulsiivinen koira myös helposti innostuu asioista, ja sen vire nousee helposti, mikä on etu koulutuksessa.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala peitetyn sylinterin avoimista päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, sylinteri oli seuraavissa toistoissa läpinäkyvä, eli koira näki palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi. Impulsiivisuus näyttää olevan koiralla voimakkaasti periytyvä ominaisuus, ja rodut eroavat impulsiivisuudessa.

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä testiä, joka luotettavasti toisi monitahoisen impulsiivisuuden kaikki puolet esille. smartDOG testissä käytetään sylinteritestiä, jonka on havaittu korreloivan koirilla

arjessa havaitun impulsiivisuuden ja kiihtymisen kanssa. Sitä on käytetty tutkimuksissa useille eläinlajeille, koira mukaan luettuna. Sylinteritesti ei kuitenkaan aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on usein yhteydessä koiran kiihtymykseen, aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Sylinteritestin tulos voi kertoa erityisesti juuri sen hetkisestä tunnetilasta. Esimerkiksi pelokkuus tekee koiran aina varovaiseksi, ja se hillitsee itsensä juuri sillä hetkellä. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvinin suoritusta sylinteritestissä häiritsi koiran pelko sylinteriä kohtaan. Tämän vuoksi Melvin osui joitakin kertoja sylinterin lasiin, kun se ei halunnut työntää päätään lieriön sisään. Aikaisemmissa tutkimuksissa koirilla sylinteritestin onnistumisprosentti on ollut keskimäärin 79% ja susilla 77% - Melvinilla tämä oli 60%.

Eleiden ymmärtäminen

Eleiden lukukyky – osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ja periytyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut eroavat toisistaan siinä, miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ja ihmisen kanssa tiiviiseen yhteistyöhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla. Ihmisen eleiden ymmärtäminen näyttää olevan myös voimakkaasti periytyvä ominaisuus koiralla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvin ymmärsi ihmisen eleitä kohtuullisesti saaden 63.4% oikein. Vaikein elevihje koiralle oli selkeästi käsivihje, jossa käsi ei jää paikoilleen osoittamaan suuntaa, sekä katse-vihje. Sen sijaan jalalla osoittamisesta ja kädellä ristiin näyttämisestä Melvin sai kaikki oikein!

V-aita

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V-aidan sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä pois päin palkkiosta, koiran on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta pois päin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20—40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Tehtävä oli hieman vaikea Melvinille, mutta se ratkaisi sen 3 min määräajan puitteissa (113 sekunnissa). Koira pyysi apua ihmisiltä, mutta ratkaisi se lopulta itse.

Mahdoton tehtävä

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisun strategiaa – itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Tehtävä on aluksi helppo, mutta muuttuu lopulta mahdottomaksi ratkaista. Koiran tapaa ratkaista ongelma tarkkaillaan kahden minuutin ajan. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi omistajan mielestä. Pääosin itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä itsenäisesti ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin, kun koiralta vaaditaan ohjattavuutta ja sitä, että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Ihmiseen kohdistettu katse kertoo myös koiran yhteistyöhalukkuudesta, mikä helpottaa puolestaan koulutusta. Koulutuksella pystytään vaikuttamaan jonkin verran ongelmanratkaisu -strategiaan, esim. koiralla pystytään vahvistamaan ohjaajan apuun luottavaa strategiaa, tekemällä yhteistyö ihmisen kanssa kannattavaksi. Ominaisuus on kuitenkin periytyvä ja eroaa paljon rotujen välillä. Mikäli koira hylkää rasiän pitkäksi aikaa, kertoo se joko siitä, ettei rasiassa oleva palkkio ole tavoittelemisen arvoinen koiran näkökulmasta (ei jaksa ponnistella sen eteen paljonkaan), tai että muut asiat kiinnostavat enemmän. Toisinaan koira tulee tehtävässä epävarmaksi, ja hylkää rasiän lähtien tekemään haistelua sijaistoimintona, vaikka tila ei muuten kiinnostaisikaan koira.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvin pyrki ratkaisemaan mahdottoman tehtävän lähes yksinomaan itsenäisesti 84.2 %. Pienen hetken koira pyysi apua ihmisiltä (15.8% ajasta). Koira ei hylännyt tehtävää.

Looginen päättely

Tämä tehtävä osio sisältää testin vaikeimman tehtävän. Loogisen päättelyn tehtävässä koiran on pääteltävä tyhjän astian perusteella palkkion sijainti (negaation kautta). Tämä on erittäin haastava tehtävä koiralle. Koiran omaa päättelykykyä vaikeuttaa koiran herkkyyys ohjaajan eleille ja kommunikoinnille – eli tässä tehtävässä testaaajan viimeksi koskettama astia saattaa olla koiralle houkuttelevin, vaikka se on tyhjä. Vain noin 40% koirista ymmärtää tehtävän.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvin ei ymmärtänyt loogisen päättelyn tehtävää. Tehtävä on haastava, ja vain pieni osa testatuista koirista ratkaisee sen.

Huijaus

Toiset koirat luottavat ihmisen vihjeisiin ja eleisiin suunnattomasti, ja "Huijaus" -tehtävä mittaa tätä. Koiralle laitetaan näkyvästi herkku toiseen astiaan, mutta elellä osoitetaankin toista - kumpaan astiaan koira menee? Testaaja siis vihjaa koiralle namin väärän sijainnin. Tässä vaikuttaa osittain koulutus.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvin ei hämääntynyt tässä tehtävässä testaaajan vääristä vihjeistä, vaan se päätteli itse näkemänsä perusteella missä palkkio on, eikä antanut osoitusten häiritä. Suurin osa koirista ei seuraa testaaajan väärää vihjettä, vaan menee sinne, minne namin näki menevän.

Muistitesti

Muistin kesto -tehtävässä koiran täytyy muistaa tarkalleen kohteen sijainti lähellä toisiaan sijaitsevasta kolmesta astiasta minuuttien odottelun jälkeen. Muisti- tehtävässä pisin aikaviive oli 2min 30s – käytännössä koiran muisti on paljon pidempi kuin tämä, ja se saattaa muistaa useita kuukausia, jopa vuosia tiettyjä asioita ja paikkoja – näin pitkiä viiveitä on vain hankala testata testiolosuhteissa, ja siksi vaikeus tehtävässä luotiin kolmella samankaltaisella muistipaikalla. Tehtävä on vaikea, koska samanlaisia astioita on kolme ja ne ovat lähellä toisiaan. Koiran odotuksen kärsivällisyys tai kärsimättömyys saattaa myös vaikuttaa muistamiseen, ja monesti koiran kärsimätön ja levoton odotus ei edistä muistamista. Testissä muistitulokseen vaikuttaa myös koiran vireys, tunnetila ja motivaatio muistettavaa asiaa kohtaan - se saattaa siis vaihdella samalla koiralla eri päivinä. Koiran näköyhteys peitettiin – tämä siksi, että mikäli koira pitää katsekontaktin astiaan kokoajan, tehtävä ei mittaakaan muistia, joka tarkoittaa asian palauttamista uudelleen mieleen. Testissä oikein muistaminen vaatii, että koira käsittelee spatiaalista tietoa (oikean purkin sijainti), painaa sen mieleensä, sekä noutaa tiedon tietyn aika viiveen jälkeen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Melvin muisti oikein kaksi aikaa neljästä, mikä on suunnilleen keskimääräinen suoritus tässä tehtävässä. Melvinin oli vaikea rauhoittua odottamaan ja se äänteli paljon turhautumistaan, mutta viimeisen toiston odotusajalla se oli rauhallinen.

Sosiaalinen oppiminen

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim. "Do as I do" koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä koiran spontaania mallista matkimista testattiin laitteella, jossa testaaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa puuhastella laitteen kanssa. Tutkimusten mukaan jo 8vk ikäiset pennut pystyvät matkimaan ihmistä. Monesti tässä tehtävässä koira keskittyy pyytämään apua, sen sijaan että se itse lähtisi painelemaan nappuloita. Toisinaan koira kiihtyy, ja haluaa vain hajottaa koneen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Sosiaalisen oppimisen tehtävässä Melvin ei manipuloinut oikeaa nappulaa 3 min kuluessa. Koira pelkäsi laitetta ja sen antamaa äänimerkkiä, eikä halunnut koskea tai painaa. Melvin pyysi ihmisiltä apua tehtävän ratkaisuun.

Fitbark

Koiran aktiivisuus mitattiin testissä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen

aktiivisuuden keskiarvon. Koiran aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan. Testattujen koirien välillä on paljon eroa siinä, miten aktiivisia ne ovat testissä. Aktiivisuus käyttäytymisominaisuutena on yleensä hyvin voimakkaasti periytyvä ominaisuus, mutta se voi vaihdella paljon tilannekohtaisesti. Esim. vilkaskin koira saattaa olla hyvin rauhallinen uudessa tilanteessa, mikäli se kokee tilanteen pelottavana tai mikäli se rauhoittuu keskittymään tehtäviin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Koirasi Fitbark aktiivisuus testissä oli 13. Tietokannassa voit verrata koirasi aktiivisuutta muiden saman rotuisten ja kaikkien rotujen keskiarvoiseen aktiivisuuteen testin aikana.

Alusta

Alusta-arkuus on yleistynyt voimakkaasti koirilla viime vuosina, ja se näyttää jossain määrin olevan perinnöllistä, sillä eri rodut eroavat tämän ongelman yleisyyden suhteen toisistaan paljon.

Alusta-arkuus ei aina näy nuorella pennulla, vaan saattaa kehittyä koiralle vasta hieman myöhemmin. Piirteelle on tyypillistä ongelman paheneminen iän myötä. Koiran yleinen pelokkuus altistaa myös alusta-arkuudelle. Erilaisilla alustoilla kulkemista kannattaa harjoitella valvotusti pennusta pitäen. Testissä testattiin koiran suhtautumista ja kävelyhalukkuutta erilaisilla alustoilla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Aluksi Melvin oli aluksi haluton astumaan alustalle, mutta suostui tulemaan alustoille ruoalla houkuttelun jälkeen. Ritiä oli sille alustoista vaikein.

Tietosuojailmoitus löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta www.smartdog.fi/tietosuojailmoitus. Löydät koirasi tulokset myös smartDOG tietokannasta, jossa voit vertailla koirasi tuloksia rodun keskiarvoon, sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon jatkuvasti päivittyvässä tietokannassa osoitteessa www.smartdog.fi ja sieltä linkki Kirjaudu. Mikäli sinua kiinnostaa vertailla useiden eri rotujen keskiarvoja smartDOG tehtävissä tai nähdä TOP5 rodut listauksia eri osa-alueissa, voit ostaa 6kk lisenssin BreCo tietokantaan täältä: <https://www.smartdog.fi/breco/>